

Saxån, F/G3

16/12/2014



Norra Skrävlinge

ID	F/G3
Namn	Saxån direkt
Åker (ha)	1 080
Åker (%)	76
Bebyggt (ha)	50
Bebyggt (%)	3
Övrigt (ha)	300
Övrigt (%)	21
Total area (ha)	1 430
Vattendrag (m)	8 400
Vattendrag (m/ha)	6
Kulverterat (m)	5 200
Kulverterat (m/ha)	4
Markläckage N (ton/år)	34
Markläckage P (kg/år)	413
Infiltrationskänslig jord (ha)	
Infiltrationskänslig jord (%)	
Erosionsrisk	ja
Dagvattenutsläpp (antal)	3
Enskilda avlopp (antal byar)	2

Beskrivning

Betesmark Kvärlöv 7:8

3 ha

Betesmark med triviala arter. Området har framträngande grundvatten och betas med hästar. Har förmodling varit plöjd.

Naturvärden

Betesmark i anslutning till Saxån. Värdet av betesmarken bör kunna ökas.

Åtgärder; förbättra bete, komplettera röjning, stängsla bättre.

Området bedöms att inte ha några rekreativvärden.

Dösjebro våtmark

1 – 2 ha

Lågt liggande åker som i stort sett årligen svämmas över. Vatten kan tas från stor kulvert som kommer från Annelöv.

Naturvärde

Åkermark – ringa naturvärden

Åtgärd; Anlägga damm med översilningsmark

Våtmarken ökar rekreativvärdet som redan finns i området.

Kvärlövs naturområde

36 ha

Område mellan Västkustbanan och Saxån. Består i huvudsak av åkermark. I södra delen av området har två dammar anlagts och området runt dammarna betas av hästar. Saxån kantas av en bård av träd som i huvudsak består av al och saxlix. Området är kommunalt naturreservat och området närmast ån (ca 1/3) skall bestå av permanent gräsmark med inslag av naturmark. Övrig mark skall brukas ekologiskt. (ingen besprutning eller användning av konstgödsel).

Området kring dammarna i söder och trädbården längs Saxån har naturvärden.

Området har måttlig potential när det gäller naturvärden.

Åtgärder; Anläggande av två översilningsytor genom att öppna kulvertar. Anläggande av ängsmark i anslutning till ån. Plantering av buskar och träd.

Rekreation

Området har en hög potential

Åtgärder; Anlägga stigar i området. Spång på järnvägsundergången.

Betesmarker väster om Dösjebro

"Natur- och rekreativvärden längs vattendragen i Saxån-Braåns avrinningsområde"

Ett cirka 6,5 ha stort område längs ån med betesmarker och i den västra delen ett parti med tallskog. Både betesmarken och skogen hyser en artrik flora, bland annat förekommer smörbollar och tuvstarr i området som dock endast förts till klass IV i länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering.

Naturinventering 1999

I avgränsningen i Nvpl -93 ingår vitt skilda naturtyper.

En mycket värdefull del av området är Saxån vilken till stor del ännu meandrar fritt, något som är sällsynt idag. I ån finns en rik fiskfauna med bland annat de sårbara (2) arterna sandkrypare och grönling*. Ån kantas av en lummig bård av pil och klibbal.

*Svensson, M. m.fl. 1997. Fisken i Skånes åar och bäckar. Länsstyrelsen i Skåne.

Delområde A

Beskrivning

Tidigare avfallsdeponi som utnyttjades till 1975 och som sluttäcktes 1977*. Området är idag en halvöppen buskmark med ett heltäckande fältskikt, delvis av ruderatkaraktär. Området genomkorsas av promenadstigar och har ett värde för rekreation. I övrigt är naturvärdena i dagsläget tämligen små. (I söder gränsar området till tidigare åkermark som planterats med ek och björk, ca 5-10 år.)

*För en utförlig beskrivning se: Nielsen, T. 1997. Historisk dokumentation av avfallsdeponin Ålstorp 1:1 i Dösjebro, Kävlinge kommun. Miljö- och teknikförvaltningen, Kävlinge kommun. ("Naturinventering 1999 - Kävlinge kommun")

Delområde B

Naturtyp: Slätteräng, Ohävdad gräsmark.

Beskrivning

En öppen gräsmark vid Saxån. Den östra delen hävdas med slätter, vilket gör den till en av kommunens ytterst få traditionellt slätterängar. Den västra delen är däremot ohävdad och håller på att växa igen. Den östra, hävdade delen hyser en värdefull vegetation. Mycket av denna finns ännu kvar i den västra delen, och det vore mycket värdefullt om även denna del kunde införlivas i hävden innan igenväxningen går längre. Frisk-fuktig mark.

Delområde C

Naturtyp: Betesmark

Beskrivning

Marker utmed Saxån och Välabäcken som betas av får. Området ligger invid samhället och genomkorsas av promenadstigar. Längst i öster finns en nyligen grävd damm vid Välabäcken. Frisk-fuktig mark.

Naturvårdsprogram 2002

Ett omväxlande område i Dösjebros absoluta närhet. De östra delarna betas av får samt innehåller också två nyanlagda dagvattendammar. De västra delarna utgörs dels av en slätteräng som är en verklig bristvara i kommunen dels av en ohävdad gräsmark. Området är av stort värde som närnatur och rekreationsområde. (anm. slåttring numera upphörd)

Naturvärden

Botanik. Zoologi. Landskapsbild.

God potential; Betesgynnad/slättergynnad flora.

Åtgärd, Uppdaterad florainventering. Kontroll av betestryck samt mer flora/naturvårdsanpassad beteshävd (betesvariation). Slåttring bör återupptas på den tidigare slåttrade delen.

Rekreation

Höga rekreationsvärden. Många av Dösjebroborna nyttjar området som promenadstråk. I stort sett den enda terrestra närnatur i området.

Potential; Skulle väl fungera som en del av ett potentiellt rekreationsstråk utmed Saxån från Dösjebro och nedströms.

Åtgärd; Den tidigare avfallsdeponin (delområde A) kan sannolikt utvecklas mer ur rekreations synpunkt kanske även ur naturvårdssynpunkt även om den idag saknar högre värden. Tillgängligheten kan förbättras, eventuellt med angreppspunkt från väg 104.

Betesmarker öster om Ålstorps mölla

Öppna gräsmarker utmed Saxån, indelade i tre fållor. Den västra saknar hägn, brukas som vall och har små naturvärden. Öster därom ligger två hästbetade fållor med gödselpåverkad vegetation som dock har vissa floravärden. Marken varierar från torr till fuktig. Utmed ån löper en bård av klibbal och pil.

Naturvärden

Botanik, zoologi och landskapsbild, med potential för betesgynnad flora.

Åtgärder; Uppdaterad florainventering. Kontroll av betestryck samt mer flora/naturvårdsanpassad beteshävd (betesvariation). Västra fållan bör omföras från vallodling till betesmark.

Rekreation

Små. Området är relativt svårtillgängligt och nyttjas sannolikt mycket lite för rekreation idag.

Kan fungera som en del av ett potentiellt rekreationsstråk utmed Saxån från Dösjebro och nedströms. Inga åtgärder är aktuella i dagsläget (2005)

Fuktstråk (väster om Dösjebro)

Fuktstråk i åkermarken som troligen ej går att odla p g av framträngande grundvatten. Vass och andra högvuxna arter som gynnas av fukt och god näringstillgång. Granar planterade i kanterna.

Naturvärden

Värdefullt för småfågel och fältvilt.

Kan bli en fuktäng

Omfattande slätter, röjning och/eller bete kan skapa en fuktäng

Träd och fuktstråk (väster om Dösjebro)

Igenvuxen meanderbåge (eller gammal grustäkt). Salix, al vass, brännässlor, jättebalsamin, Gammal kräftdamm.

Naturvärden

Viktigt för småvilt/fältvilt och småfågel.

Stora insatser krävs för att restaurera området till en fuktäng. Viss röjning kan vara motiverad.

Saxåns dalgång väster om Ålstorps mölla

Omväxlat hävdade/ohävdade marker i Saxåns dalgång. Centrala delarna utgörs av åkermark men i platån mot ån finns naturmark. Längst i väst hårt betade hästbetesmarker. Lövbården utmed ån fortsätter vidare nedströms ända till kommungränsen.

Naturvärden

Botanik, zoologi och landskapsbild

Potential; Betesgynnade flora

Åtgärder; Markägarkontakt. Införande av hävd på ohävdsmarkerna. Kontroll av betetryck samt mer flora/naturvårdsanpassad beteshävd (betesvariation). Eventuellt kan mer information inhämtas från Ängs- och hagmarksinventeringen, ängs- och betesmarksinventeringen samt från Skånes flora.

Rekreation

Små. Området är relativt svårtillgängligt och nyttjas sannolikt mycket lite för rekreation idag.

Skulle kunna fungera som en del av ett potentiellt rekreationsstråk utmed Saxån från Dösjebro och nedströms.

Saxtorps våtmark

1,5 ha

Låglänt åker som översvämas nästan årligen. Det har tidigare funnits en bäck som avvattnar ca 400 ha (från Tagmaden mm).

Naturvärden

Tidigare har det gjorts försk att anlägga en damm strax norr om Landskronavägen. Detta gick ej att genomföra p g a tekniska svårigheter. Närmare ån finns bättre förutsättningar med grunda kulvertar. Damm/översilningsmark bör kunna anläggas med en grund vall.

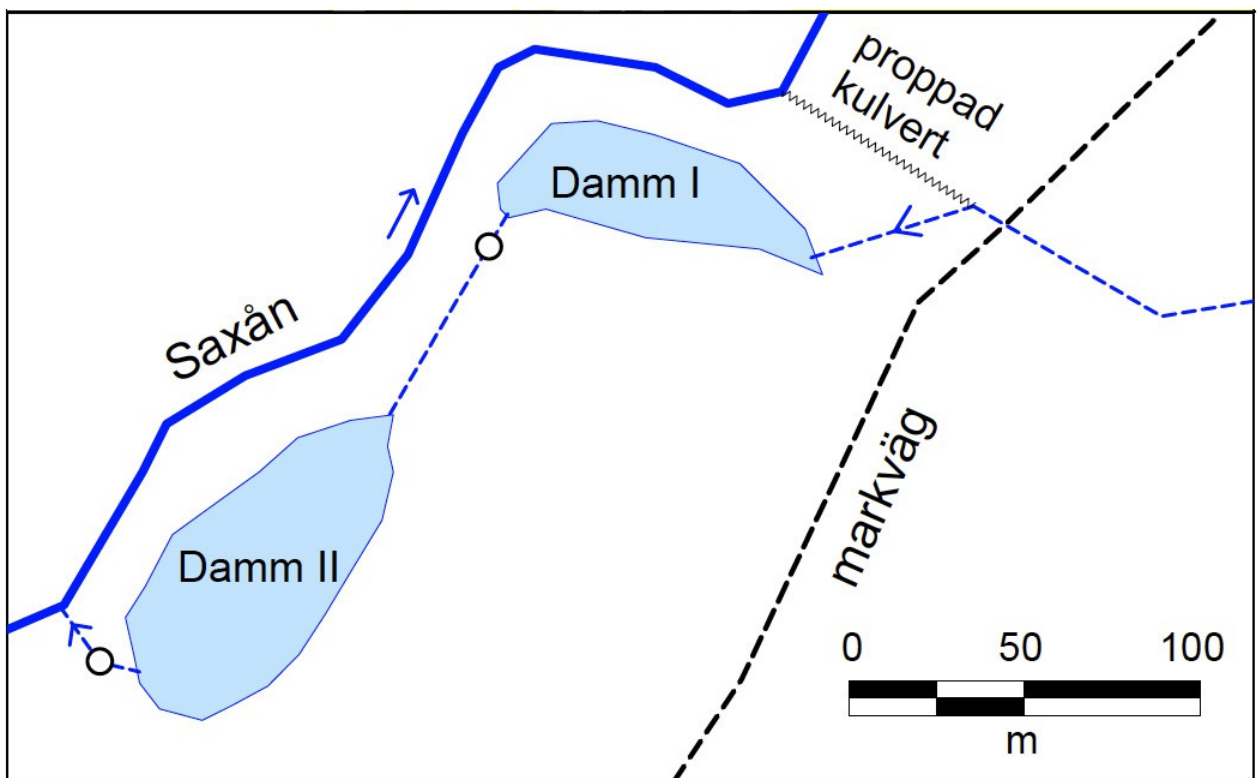
Rekreation

En stig kan anläggas utmed Saxån

Dammar, Kvärlöv naturområde

Vid Kvärlövs naturområde/reservat har två dammar anlagts. De var klara i april 2002.

Nedan, två olika kartor över dammarna och ett flygfoto;





F/G 3, Ålstorps mölla

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Saxån. Läge: Ca 1,5 km V Dösjebro. Aktualitet (tidpunkt för senaste uppgifter): 1993.

Befintliga värden: Höga natur- och rekreationsvärden.

Skyddsstatus: Ingår i område av riksintresse för naturvärden. Strandskydd råder. Ligger inom område föreslaget som naturvårdsområde i naturvårdsplanen för M-län från 1975.

Vegetationstyp/er: gräsmark.

Områdesbeskrivning

Ett cirka fyra ha stort område med gräsmark längs Saxån som delvis betas och delvis är ohävdad. Flentimotej har uppgivits från området som vid länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering klassats som klass III-mark.

Behov av åtgärder

Bete bör återinföras i den ohävdade delen och i framtiden bedrivs kontinuerligt i hela området. Gödsling bör undvikas.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Ohävd: Igenväxning hotar de ohävdade delarna av området.

F/G 3, V Dösjebro

Kommun: Kävlinge. Vattendrag: Saxån. Läge: Omedelbart V Dösjebro. Aktualitet (tidpunkt för senaste uppgifter): 1993.

Befintliga värden: Höga natur- och rekreationsvärden Skyddsstatus: Ingår i område av riksintresse för naturvärden. Strandskydd råder.

Vegetationstyp/er: Gräsmark och tallskog.

Områdesbeskrivning

Ett cirka 6,5 ha stort område längs ån med betesmarker och i den västra delen ett parti med tallskog. Både betesmarken och skogen hyser en artrik flora, bland annat förekommer smörbollor och tuvstarr i området som dock endast förts till klass IV i länsstyrelsens ängs- och hagmarksinventering.

Behov av åtgärder

Hela området bör betas kontinuerligt och gödsling bör undvikas.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Exploatering: Intelligande marker kan komma att bebyggas vilket i sin tur innebär ett hot mot betesdriften i området.

F/G 3, NV Dösjebro

Kommun: Landskrona/Kävlinge. Vattendrag: Saxån. Läge: Mellan Dösjebro och väg 1179.

Befintliga värden: Mycket höga naturvärden och höga rekreationsvärden. Potentiella värden: Mycket höga rekreationsvärden. Skyddsstatus: Ingår i område av riksintresse för naturvärden. Strandskydd råder. EU-bidrag har sökts och NOLA-avtal har tidigare varit tecknat för hela området. Ligger inom område föreslaget som naturvårdsområde i naturvårdsplanen för M-län från 1975.

Vegetationstyp/er: Gräsmark (torräng, friskäng, fuktäng).

Områdesbeskrivning

Området utgörs av betesmark i Saxåns dalgång just norr om Dösjebro där ån har ett mycket välutvecklat meandrande förlopp. Dalgången är mestadels flack utom på den västra sidan där en del brantare partier förekommer. Markfuktigheten växlar mellan torra förhållanden i slänterna och friskare mark mot ån till. I den norra delen av området finns även ett mindre parti med fuktig mark.

Området är i stort sett fritt från träd och buskar och fåltskiktet är väl nedbetat ända ner i ån. Vanliga arter är bland andra, knylhavre, röd- och ängssvingel, svartkämpar samt vit- och rödklöver. Bitvis finns även en mera artrik torrängsflora med bland annat rödkämpar, puktörne, darrgräs, vildlin och gullviva. I fuktmarken i områdets norra ända finns gott om blåtag och luddunört. I och invid ån växer förutom vass och jättegröe även blomvass, pilblad, kalmus, vattenmärke, stor igelknopp, svalting med mera.

Omedelbart norr om Dösjebro har traktens byalag röjt fram ett tidigare igenvuxet område längs Saxån och Välabäcken just innan denna förenar sig med Saxån. Inom området, som numera betas av får, finns även vissa planer på att återskapa en gammal meandringsbåge av Välabäcken som torrlagts vid en äldre rätning men som fortfarande är bevarad.

Friluftslivspotential

Området är mycket väl lämpat för promenader och är lätt tillgängligt både till fots och med cykel för boende i Dösjebro och Annelöv. Lokalen är också av stort värde som undervisningsobjekt för skolor i dessa samhällen. Framkomligheten i området är god fränsett avsaknaden av stängselövergångar och begränsade möjligheter att korsa vattendraget. I den norra delen finns fortfarande den vackra, gamla landsvägsbron kvar och utgör ett kulturhistoriskt intressant minnesmärke. Särskilt strövvänlig är den fårbetade delen just norr om Dösjebro. Här finns flera broar över ån och en cykelväg leder över detta parti och via den gamla färgfabriken bort mot Annelöv. Områdets idag mycket höga skönhetsvärden kommer dock att minska inom en snar framtid på grund av att den nya västkustbanan kommer att dras tvärs över dalgången på detta parti.

Nödvändiga åtgärder för att bibehålla/öka natur- och rekreationsvärdena

Betet bör fortsätta och gödsling av marken bör undvikas. För att underlätta för friluftslivet kan stängselövergångar och spångar byggas på lämpliga ställen så att det blir möjligt att promenera i en runda inom området och att komma ut och in både ifrån norr och söder. För att friluftsvärdena skall bibehållas även efter västkustbanans tillkomst är det viktigt att banverket förmås ordna så att framkomligheten i dalgången inte inskränks på grund av järnvägen.

Hot mot områdets natur/rekreationsvärden

Exploatering: Den nya järnvägen mellan Malmö och Göteborg, den så kallade västkustbanan, kommer med största sannolikhet att passera på en stor ramp/bro rakt över dalgången vilket kommer att omintetgöra de landskapsbildmässiga värdena och påtagligt reducera skönhetsvärdena i området. Järnvägen utgör även ett potentiellt hot mot framkomligheten och därmed rekreationsvärdena i dalgången om inte hänsyn tas vid byggnationen så att det blir möjligt för såväl betesdjur som människor att passera under järnvägsbron.

Framtida behov av skötselåtgärder

Bete behöver bedrivas kontinuerligt och gödsling undvikas om områdets värden skall bevaras på lång sikt.